

A decorative border made of thick, braided rope surrounds the entire page. The rope is intricately woven and forms a rectangular frame with rounded corners. At the top left, the rope forms a loop that holds a banner.

SVENSK

BRANDKÅRSTIDNING

1908

1918

Metallfabriksaktiebolaget
C. C. Sporrang & C:o

Regeringsgatan 23
STOCKHOLM

Uniformseffekter.

Knappar.

Föreningsmärken.

BOKNYHET.

På föranstaltande af Sveriges Skorstensfejare-
mästares Riksförbund har utkommit:

Prejudikat rörande sotnings- väsendet i Sverige.

Arbetet innehåller samtliga sotningsväsendet
berörande K. Maj:ts Utslag och Resolutioner såväl
i Högsta Domstolen och Regeringsrätten som i
Civildepartementet

Priset är 10 Kronor.

Rekvisition verkställles hos Sveriges Skorstens-
fejaremästares Riksförbund, adress Brunkebergstorg
n:o 15, STOCKHOLM.

Upplagan är begränsad. Insänd rekvisition
snarast.

AUTOMOBILBELYSNING
MOTORBÅTSBELYSNING
BRANDFACKLOR
HANDLYKTOR

GASACCUMULATOR
S T O C K H O L M

en

N:o 9

Centraltryckeriet
Örebro 1918

Sept. 1918

Äges af:
**Svenska Brandmänna-
Förbundet**
Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:
ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:
Kr. 3 50 för år. Läs. 25 öre
Annonspriiser:
1 texten 1 kr., å andra platser
70 öre pr cm. och spalt

Sv. Brandmannaförbundet 1908—1918.

Det är nu tio år sedan Svenska brandmannaförbundet bildades, och gå vi härmed att i kortfattade drag skildra denna period.

Trots öfvertygelsen hos de ledande männen inom yrket om behofvet af förbundets bildande, voro de svårigheter, som måste öfvervinnas för uppnåendet af detta mål så stora, att de af många ansågos öfverkomliga. Genom intresserad samverkan mellan ledande personer inom de skilda kamratföreningarna kom dock ett konstituerande sammanträde till stånd i Göteborg den 1—3 sept. 1908.

Vid detta sammanträde beslöts att bilda en opolitisk sammanslutning innefattande brandmän af alla grader. Stadgar, som utarbetats af Göteborgs brandkårs kamratförening, antogs och riktlinier uppdrogos för den närmaste tidens arbete. Beträffande riktlinierna så kunna de sammanfattas i följande utdrag ur förbundets stadgar:

„Förbundet äsyftar en gagnande samverkan i alla en brandman berörande frågor, befördra dess yrkes speciella utveckling samt att hos myndigheter, korporationer och i allmänhet utåt representera detsamma samt att skydda och främja gemensamma intressen.“

Vid mötet beslöts äfven att söka åstadkomma en facktidning samt att undersöka möjligheterna för bildande af en själfhjälpsförening och af en stipendiefond.

Som ordförande fungerade öfverbrandmäst. Klaes L. Carlsson, Göteborg Till styrelse valdes hr Carlsson, ordf., brandmästare Aug. Wiberg, Södertelje, v. ordf., och brandman Ad. Edberg, Stockholm, sekreterare. Dessa skulle utgöra förbundets verkställande råd och handhafva förbundets angelägenheter under året. Till ledamöter i styrelsen valdes dessutom: brandmästare K. Johansson, Alingsås, brandsergeant P. A. Nilsson, Norrköping, brandserg. R. Reinecke, Gefle, och brandförman Hj. Cederholm, Stockholm.

Trots allvarliga afsägelser kvarstår en stor del af de vid detta sammanträde valde och utgöres styrelsen för närvarande af: verkmästaren Klaes L. Carlsson, ordf., brandchef Aug. Wiberg, v. ordf., öfverbrandmästare Erik Blomgren, sekreterare, v. brandchef R. Reinecke, kassör, samt brandman Ad. Edberg, Stockholm. Suppleanter äro: brandförman Hj. Cederholm, Stockholm, brandförman K. A. Nordmark, Lysekil, o. brandmäst. Konrad Söderberg, Eskilstuna.

Kongressens ledamöter, som under sina förhandlingar varit samlade på brandkårens hufvudstation, rönte ett hjärtligt bemötande och genom Göteborgs brandkårs kamratförening inbjödos ombuden till afskedsupé å Lorensberg.

Förutom kongressombuden samt så många af personalen som tjänsten medgaf, voro brandchefen och t. f. v. brandchefen närvarande, äfvensom representanter för pressen.

Så var Svenska brandmannaförbundet bildadt och ombuden foro hvar och en till sin stad.

Förbundets nästa sammanträde hölls i Gefle på inbjudan av brandchefen, kapten Otto von Malmberg, därstädes.

På detta sammanträde tillsattes bland annat en kommitté bestående af öfverbrandmästare E. Blomgren, brandmäst. Aug. Wiberg och brandman Ad. Edberg, för utarbetande af förslag till startande af en factidskrift samt framdeles stadgar till stipendiefond m. m., som af sammanträdet antogs.

Tidningen, som fick namnet »Svensk Brandkårs-Tidning», utkom med sitt första nummer vid jultiden samma år och till redaktör hade utsetts öfverbrandmästare Erik Blomgren, Göteborg. När han efter fyra års arbete afsade sig uppdraget utsågs till hans efterträdare brandsergeanten Arv. V. Svensson, Örebro, hvilken ännu på ett berömvärdt sätt sköter redaktörskapet.

Vid årsmötet i Gefle frambars vidare af öfverbrandmästare Blomgren en motion om bildandet af ett brandkärsmuseum. Förslaget vann mötets bifall och öfverläts det Göteborgs brandkårs kamratförening att utse museinämnd samt gifva denna i uppdrag att söka uppbringa behöfliga penningmedel, anskaffa lämplig lokal och insamla museiföremål m. m.

Vid sammanträde med Göteborgs brandkårs kamratförening den 27 maj 1909 blef museinämnden utsedd och kom att bestå af öfverbrandmästarna Erik Blomgren, intendent, C. A. Carlsson, kassör, och Klaes L. Carlsson, sekreterare.

Penningmedel uppbringades genom insamlandet af frivilliga bidrag, och en provisorisk lokal anordnades på vinden å brandstationen i Olskroken, Göteborg.

Dels genom utbekommande från Göteborgs museum af diverse föremål och dels genom gåfvor från brandkårer och enskilda personer i olika delar af landet, äfvensom från utlandet samt genom köp, har under årens lopp förvärfvats en rätt respektabel samling föremål, för hvilka det med snaraste erfordras ändamålsenligare lokaler, än hvad som nu stå till buds.

Sedan dess ha förbundsmöten hållits i Norr-

köping 1910, Stockholm 1911, Falun 1912, Jönköping 1913, Örebro 1915, Västerås 1916 och Stockholm 1917.

År 1914 var förbundsmöte planerat att äga rum i Malmö första dagarna i aug. och var det då meningen att utnyttja den då pågående industriutställningen i studiesyfte. En hel del anordningar voro som vanligt viktagna och allt lofvade att blifva synnerligen lyckadt, men så kom kriget och drog ett groft streck öfver det hela. En stor del brandpersonal blef nämligen omedelbart mobiliserad, så att någon tjänstledighet för vårt sammanträde var inte att påräkna. Frånsett 1914 har förbundsmöten sålunda hållits årligen, fastän världskriget i mångt och mycket försvärat arbetet.

Förbundets arbete har i hufvudsak varit lagt på utbildning och studier, men genom den nu rådande dyrtiden och kampen för tillvaron har andra frågor kommit till, som med nödvändighet fordra sin lösning, men som dock ligga utom förbundets egentliga verksamhetsram. Härigenom har förbundets verkliga arbete blifvit lidande och har styrelsen med anledning häraf — och på grund af de stora kostnader och personliga uppföringar, som nu äro förenade med afhållandet af ett förbundsmöte beslutadt, att för i år ineställa detsamma.

En hvar, som närmare tänkt sig in i läget biträder nog detta förslag. Vi våga dock hoppas att utvecklingen skall gå i sådan riktning att vi inom kort må kunna fortsätta arbetet på den från början inslägna vägen. För att belysa denna väg tillåta vi oss återgifva ett anförande af ordföranden vid sammanträdet öppnande i Stockholm 1911:

Mina herrar!

”Som Svenska brandmannaförbundets ordförande är det mig en kär plikt att få hälsa eder samtliga hjärtligt välkomna till detta vårt tredje förbundsmöte.

Våra föregående sammanträden hafva varit besjälade af allvar och förståelse och min varmaste önskan är att äfven detta möte måtte bära samma goda präge, hvarförutan, intet verkligt godt arbete kan åstadkommas eller utföras.

Vårt förbund vill söka att åstadkomma en gagnande samverkan i alla en brandman berörande frågor samt att befordera yrkets speciella utveckling.

För att kunna förverkliga dessa syften måste vi se allt tillräckligt stort och utgå därifrån, att allt hvad som kan gagna det hela — brandväsendet och samhället — det är äfven till gagn för och återverkar till den enskilde brandmannens förmån.

Detta är den väg som vi ha att gå om vi med vår sammanslutning vill ställa i utsikt att vinna något verkligt, något varaktigt.

FÖRBUNDSSTYRELSEN.

Förbundets ordförande, överbrandmästaren
Klaes L. Karlsson, Göteborg.

Svensk Brandkärs-Tidnings förste redaktör,
numera förbundssekr., överbrandmästaren
Erik Blomgren, Göteborg.

Förb:s kassör, v. brandchef
R. Reinecke, Gefle.

Brandman Ad. Edberg,
Stockholm.

Förbundets v. ordf., brandchef
Aug. Wiberg, Södertelje

Vi få aldrig bortse från att vi, mer än andra, äro samhällets tjänare, och att vi då fara hotar, med samma glädje och förakt för faran böra ingripa för att rädda den fattiges lif och koja som den rikes och hans palats.

Vårt förbund om det vill häfda sin ställning samt nå det mål som vi föresatt oss, kan aldrig blifva politiskt, ty det måste om något, stå öfver partierna.

Det är svårt i vår tid att inte dragas in i den ena eller andra malströmmen och därför har jag ansett det för min plikt att något vidröra denna fråga dessemmer som den är af den vikt att förbundets vara eller inte vara beror på hur den saken uppfattas och behandlas.

Vårt förbund måste vara staldt på så bred basis att det inom sin ram kan rymma, dem och främst brandmän af alla grader, och desutom dem som intressera sig för en brandmans yrke. Det senare är af stor vikt, ty därigenom få vi en uppbländning med opartiska personer, hvilka hälsosamt kunna korrigera fackmannen, som måste se allt från sin synvinkel.

Då vi nu gå att dryfta våra angelägenheter må vi då, nu som alltid, vara besjälade af den önskan att gagna vårt förbund och de samhällen hvars skyddsvakt vi tillhöra — då, mina herrar, skall vårt arbete bära frukt och vi skola få riklig valuta för våra gjorda uppoffringar.

I förvisning om att jag endast har varit en tolk för hvarje styrelsemedlems och hvarje ombuds uppfattning om vårt förbunds rätta arbete, förklarar jag detta sammanträde öppnadt."

Af denna anförande framgår förbundets grundprinciper ganska tydligt och det är den nuvarande styrelsens afsikt att inte vika från desamma.

Styrelsen kommer för öfrigt att i slutet af september hålla ett sammanträde för att utföra en del löpande göromål samt fatta ställning till föreliggande frågor.

Vid en närmare granskning af förbundets tidskrift, protokoll, korrespondens och cirkulär samt öfriga handlingar under dess 10-åriga tillvaro skall man finna, att ledningen sökt att hos sina medlemmar väcka intresse för brandtjänsten samt arbetat för att få tjänsteförhållandena mera tidsenliga och tillfredsställande ordnade. Vi ha desutom sökt att göra förbundet känt och välkänt samt att inte allenast få brandmännen erkända som yrkesmän utan att såväl rekrytering som utbildning omläggas med syfte på detta mål.

Brandmannayrket har blifvit och blifver allt mer ett tekniskt yrke där snart sagt hvarje man måste ha någon specialbildning och desutom vara användbar till litet af hvarje, för att kunna sköta sin tjänst såväl på brandplatsen som hemma på stationen.

Styrelsen har haft blick för denna utveckling och sökt påverka medlemmarne att anpassa sig.

I anslutning härtill har förbundet sökt att få till stånd en s. k. brandmästareskola där brandmän med lämplig förutbildning skulle kunna få inhämta nödiga kunskaper inom en eller flere grenar af yrket. Denna fråga har vunnit ganska starkt beaktande af de ledande inom brandchefsföreningen, och genom särskildt tillmötesgående af brandcheferna i Stockholm och Göteborg kunna nu, på vissa villkor, välmeriterade brandmän från mindre kårer få genomgå någon kurs vid dessa brandkårer.

Häriigenom är ju en del vunnit, men önskvärdt vore om en verklig skola kunde komma till stånd på en af dessa platser, en skola där vissa minifordringar voro fastslagna för samtliga läroämnena. Härtill fordras dock understöd, antingen af försäkringsbolagen eller af staten, ty kommunen ifråga kan ju knappast ikläda sig de kostnader, som blefve förändade härmed.

Som brandchefsföreningen såväl som brandmannaförbundet, i stort sedt, arbeta för samma mål, ha från båda sidor röster höjts — inte allenast om samarbete — utan om sammanlagning af föreningen och förbundet. Hemställen till brandchefsföreningen i sådant syfte har dock af föreningen afslagit. Enligt vårt förmenande vore dock en sådan sammanslagning ett steg i rätt riktning, ty på så sätt kunde här, liksom i t. ex. Sveriges allmänna sjöfartsförening, sakkunskap äfven från brandmän i mera underordnad ställning tillvaratagas för det helas fromma.

Fränsedt en del missuppfattningar, såväl nedifrån som uppifrån, om förbundets syfte, har dess arbete och sträfvanden, i stort sedt, fått röna såväl erkännsla som uppmuntran. Så ha en del försäkringsbolag lämnat bidrag till vår stipendiefond, hvilket gjort det möjligt att årligen utdela stipendier till någon medlem.

På samtliga platser där förbundsmöten hållits har alltid brandbefalet visat stort tillmötesgående och utan undantag föranstaltadt om tillträde till industriella anläggningar m. m., hvilka ur brandteknisk synpunkt varit af större intresse, samt på ett otal andra sätt visat erkännande och uppskattning af våra sträfvan.

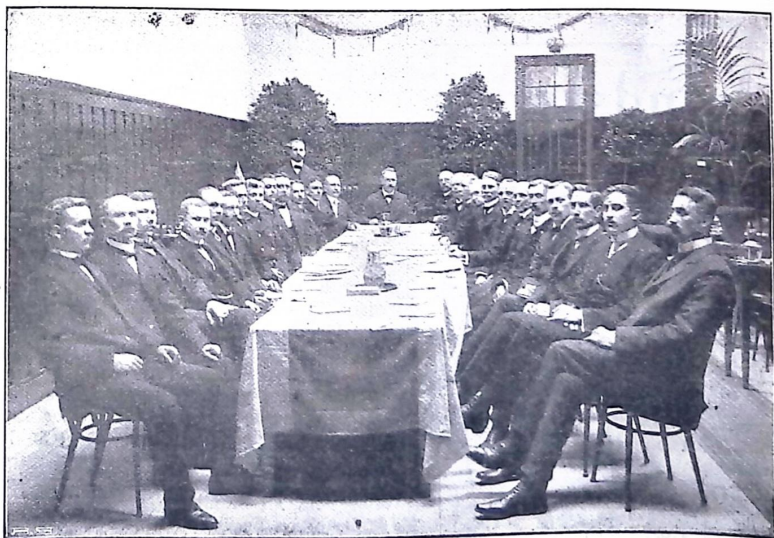
Som afslutning vilja vi därför till alla dem, som på ett eller annat sätt bistått förbundet i dess verksamhet, uttala ett hjärtligt tack, och vår förvisning är att Svenska brandmannaförbundets 10-åriga verksamhet, icke minst genom denna förståtelse, lämnat bestående i uttryck i brandväsendets utveckling i rätt riktning.

STYRELSEN.

Från årsmötet i Gefle 1909.

Från årsmötet i Norrköping 1910.

Några tankar.

Tio år hafva nu förlutit sedan Svenska Brandmannaförbundet bildades, på, om jag ej misminner mig, initiativ af brandmännen i Göteborg. Det var förmodligen med de allra bästa förhoppningar om en ljus framtid för sammanslutningen, som Sveriges brandmän då samlades i Göteborg. Intresset för saken var ju också ganska allmänt och de största af lanpets brandkärer, Stockholms, Göteborgs, Norrköpings m. fl. slöto ganska mangrannt upp kring den vackra tanken: sammanslutning. Målet var ju också att få se alla Sveriges brandkärer sammansluta i en stark, oss själfva och yrket gagnande organisation. Detta mål hafva vi dock, sorgligt nog, ej nått, och senare tidars flykt från förbundet ställer målet allt mer i fjärran.

Vederbörande brandchefer, åtminstone de flesta, ställde sig välvilligt och förstående gent emot vårt arbete, men de funnos äfven, som i den nya rörelsen sågo rabulistiska, för att inte säga omstörtande tendenser. Sådana åsikter tror jag dock ej någon person nu hyser om förbundet, hvars arbete alltid präglats af lugn och humanitet.

Jag är säker om att bland de personer som voro med och bildade Svenska brandmannaförbundet funnos många som till och med byste så ideella tankar som att kunna förena landets alla brandmän, såväl befäl som man-

skap i en sammanslutning. Denna tanke låter kanske för många absurd, men jag tror för min del att det ej hade varit omöjligt att vid tidpunkten för förbundets bildande förverkliga den. Hade det funnits en litet större portion förståelse för saken och något vidsyntare blick torde det ej varit omöjligt. Förvisso hade saken vunnit därpå. Nu bildades tvenne föreningar, nämligen Svenska brandchefsföreningen och Brandmannaförbundet, båda med, i stort sedt, samma mål, brandmannayrkets höjande. Att nu söka förverkliga denna tanke torde nog vara omöjligt.

Många finnas gifvetvis som anse att en förening, omfattande brandmän af alla grader ej skulle kunna existera. Jag tror dock motsatsen. Funnes en sådan förening skulle den ju inom sig kunna hafva flere afdelningar där de olika ärendena fingo sin vederbörliga behandling, t. ex. en afdelning för brandskydd, en för eldsläckning och med det sammanbundna frågor, en utbildningsafdelning som arbetade för danandet af såväl befäl som underbefäl, samt en ekonomisk afdelning som arbetade för brandkärernas löneförhållanden och dylika frågor.

En förening grundad efter dessa principer vore naturligtvis idealet för en sammanslutning, men att i dessa slitningarnas tider kunna åvägabringa något dylikt låter sig väl näppligen göra.

Det goda i dessa tankar kan väl dock af ingen förnekas, fast det af många nog anses som utopier.

Hade en sådan förening funnits tror jag förvisso att en hel del slitningar som på sistone inträffat, skulle kunnat förebyggas. För att få fram sina rättmätiga kraf på en dräglig existens hafva ju en hel del af landets brandkärer anslutit sig till en organisation där de anse sig hafva hjälp att vänta, när det gäller en lönerörelses genomdrifvande. Detta är ju ej att förtycka, ty i många fall hafva samhällena verkligen ställt sig allt annat än välvilligt, när det gällt förbättrandet af brandmännens löneförmåner. Om landets alla brandmän nu varit anslutna i ett förbund efter ungefär de grunder jag här angifvit, skulle säkerligen alla lönefrågor och dylikt fått en mycket lättare lösning utan något görande och låtande af utom yrket stående personer. Ett sådant förbund hade varit en faktor att räkna med och en större enhetlighet i såväl det ena som det andra afseendet hade varit lättare att uppnå. En annan fördel med en sådan förening vore, att brandmän af de lägre graderna skulle oftare komma i tillfälle att få inblick i till facket hörande frågor, än hvad nu är fallet

Förbandslådor

Från 3:— till 35:— kr.

SJUKVÅRDS- OCH
FÖRBANDSARTIKLAR

GUMMIVAROR

m. m., m. m.

köpas bäst och billigast från

Fritz Svensson,

Drottningg. 34 ÖREBRO Rikstel. 1689

och redan detta vore ju till fördel för själfva yrket.

Ett förbund af sådana proportioner skulle helt naturligt också vara mera ekonomiskt bärkraftigt än hvad fallet nu är med två, relativt små föreningar. Skulle Sveriges alla brandmän lägga sin tribut till en kassa blefve denna nog ganska respektabel. Större resurser skulle då blifva följden. Till ex. nu utgifvas två tidningar, hvilket då blefve öfverflödigt. Utgifterna för dessa båda tidskrifter kunde då läggas på en med den påföljd, att ekonomien skulle tillåta anskaffandet af mera gediget innehåll i rena facksaker än hvad nu är förhållandet. Att få till stånd en stipendiefond med så pass stora resurser, att stipendier afven för utrikesresor kunde utdelas skulle nog vara ganska lätt. Brandförsäkringsbolagen, de hvilka vi, af naturliga skäl, först vädja till när det gäller bidrag för ett eller annat ändamål, skulle säkerligen ganska kraftigt understödja våra sträfvanden. Som denna sak nu ställer sig är det gifvetvis svårt för nämnda institutioner att veta när eventuella bidrag skola lämnas hvar de bäst användas. Det kanske t. o. m. kunde gå så långt att en sådan sammanslutning årligen ägde påräkna vissa bidrag af brandbolagen. Ett faktum är det: ju bättre brandväsen, dess mindre risk för bolagen. Ett statligt understöd

skulle nog ej heller vara alldeles uteslutet att erhålla.

Jag har nu i detta mitt opus sökt påvisa fördelen af en dylik organisation, en förening där inga skrankor skulle vara till finnandes, utan där alla arbetade för samma mål: brandväsendets förbättring och brandmannayrkets höjande till en hög nivå, oss själfva och vårt gamla Sverige till gagn.

Min förhoppning är därför att ej många decennier må förflita innan dessa tankar äro förverkligade.

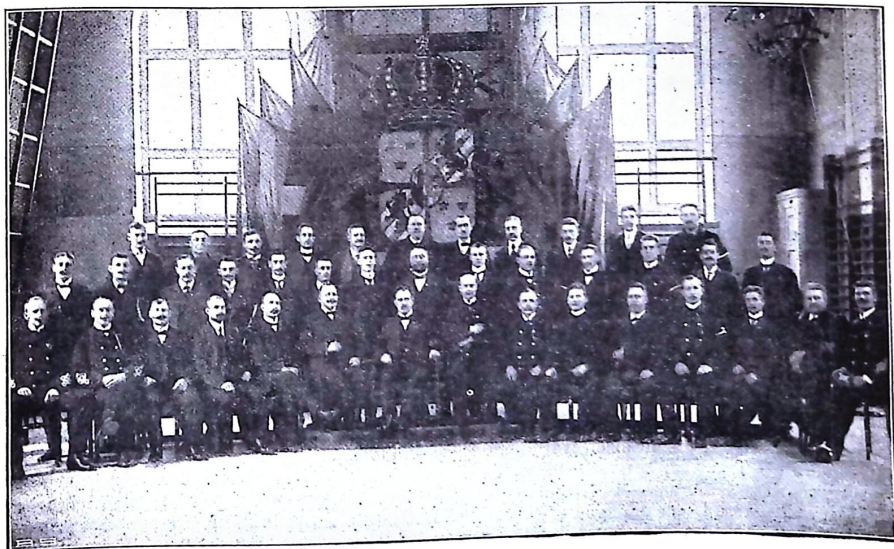
Cyrano.

Teatrarna och eldfaran.

Sakkunniga i frågan om brandsäkerhetsföreskrifter för offentliga samlingslokaler anmäla till civilministern att andra afdelningen af deras arbete, nämligen förslag till stadga angående teatrarars byggnad, inredning och drift, numera befinner sig i det skick att detta förslag i dagarna kan aflämnas till tryckning.

De sakkunniga ha för afsigt att omedelbart fullfölja sina öfverläggningar om brandskydds-föreskrifter rörande offentliga samlingslokaler i öfrigt.

Från årsmötet i Stockholm 1911.

Pröfning af lämplighet för brandtjänst.

Först på senaste tiden har man, och med godt resultat, börjat skänka tillbörligt beaktande åt det faktum att vissa fysiska och psykiska förutsättningar måste vara förhånden för att garantera individen verklig framgång i det yrke han valt, att följaktligen en ren kunskapsprövning icke är tillräcklig utan att det också är nödvändigt att fastställa huruvida

spärvägar. Erfarenheten däraf är att metoden är synnerligen lämplig, fastän den ju ännu befinner sig i första stadiet af sin utveckling.

Med tanke på att metoden med egenskapspröfning kommit till användning nästan öfverallt, hvarest man af individen kräver stor förmåga i såväl fysiskt som psykiskt öfverseende ligger det nära till hands att man borde tillämpa densamma äfven vid urvalet bland aspiranter till brandtjänsten, möjligen redan före anställningen, senast under den första utbildningstiden för att såmedels grundligt kunna taga reda på aspirantens egenskaper, eller kan-

Från årsmötet i Falun 1912.

aspiranten äfven förfogar öfver de kroppsliga, andliga och moraliska egenskaper, hvilka erfordras för yrket ifråga. Om också redan nu på sina ställen ett gröfre urval sker beträffande dessa egenskaper, så felar dock ett finare och mera nyanserat dylikt, så väl som det utomordentligt viktiga hänsynstagande till individens psykiska egenskaper. Och än för länge tillbaka sedan en egenskapspröfning föreslagits, skulle mycket varit vunnit, men man har blott inskränkt sig till ett fåtal laboratorieförsök. Först genom kriget kom metoden till mera allmänt bruk i Tyskland, närmast vid arméförvaltningen i och för urval till motorvagnförare och flygare. I anslutning därtill började metoden användas äfven vid inträdespröfningarna för aspiranter till järnvägar och

ske rättare, att konstatera vilka som absolut icke lämpa sig för brandtjänst.

För att pröfva denna fråga anställdes vid brandkåren i Dresden på föranstaltan av brandinspektör Bauermeister af brandmästare Biedel ett antal förberedande försök, öfver hvilkas resultat här nedan skall lämnas en kort redogörelse. Resultatet af dessa försök enligt de mest ändamålsenliga metoderna, skola sedan jämte läkarebetyg och öfriga ansökningshandlingar tjäna som grundval vid afgörandet om anställning. Vid besättandet af platsen i förmanställning jämte telegrafister toges därjämte hänsyn till den rent praktiska lämpligheten. Det ligger i sakens natur att en brandkår för ett fall som detta naturligtvis icke kan inrätta ett fullständigt psykologiskt laboratorium. Det

viktigaste är att man med förhållandevis små medel och för ringa kostnad kan med användande af enkla metoder uppnå brukbara resultat. I den andan ha också de i det följande anförda försöken blifvit anställda.

A. Allmänna pröfningar för brandsoldater.

Vid alla brandkärer är det en regel att hvarje man skall kunna beherska hvarje gren af verksamheten. Specialisering ifrågakommer endast för telegrafister och motorvagnförare.

olika med hvardera handen. På en viss del af dessa ljusstecken och signaler bör ingen reaktion följa. För att underlätta undersökningen förbindas samtliga dessa tecken med en gemensam föreställning, ett brandställe. Den pröfvade placeras framför en modell af ett fyrväningshus vars fönster upplysas olika genom olikfärgade lampor. I förhållande till de olika färgerna betyda dessa ljus eld, rök, människor i fara o. dyl., så att den pröfvade med dem kan förbinda vissa föreställningar. Genom olika handgrepp påkallar den pröfvade så de erforderliga redskapen, och sluter man

Från årsmötet i Jönköping 1913.

Därför kan man uppställa vissa allmängiltiga kompetensfordringar. Bland de sålunda erhållna finnes med största säkerhet ett tillräckligt antal lämpliga för de till endast en bråkdel af mänskapsbeståndet uppgående specialtjänsterna.

Den första fordringen man ställer på en brandman är väl den att han är i besittning af förmåga att vid de efter hvarandra förekommande eldsvådor och olycksfall arbeta lugnt och säkert, förmåga att fort och säkert reagera för blandade optiska och akustiska tecken, utan att låta sig vilseleda af främmande dylika tecken. För att pröfva denna förmåga begagnas en anordning, vid hvilken olikfärgade ljus tändas och olika klocksignaler ljuda, hvarvid den pröfvade har att reagera

sig såmedels till hans förmåga härvidlag. Vid genomförandet af försöken bör man i första hand taga hänsyn till storleken af felreaktionen. Reaktionstiden fastställs bäst medelst en morseapparat. Detta är viktigt hufvudsakligast för konstaterande af tröttheten, men är ju detta icke så viktigt vid brandväsendet som t. ex. vid järnvägen o. dyl. Därför kan man hjälpligt reda sig med tämligen enkla apparater och afsevärt förkorta tiden för försöken.

Pröfning och reageringsförmågan öfverhufvudet taget sker genom ett ganska enkelt försök. Den pröfvade får lägga bägge händerna på bordet, vid ett kraftigt klockslag har han att upplyfta den ena handen, vid ett svagt den andra. Den som sköter klockan måste naturligtvis placeras så att den pröfvade

icke kan varseblifva honom. Redan vid detta enkla försök kunna ganska karaktäristiska individuella afvikningar iakttagas. Förmågan af att icke låta distrahera sig, hvilken är af synnerlig stor betydelse för brandmannen, fastställes vid hufvudförsöket vid afgifvandet af de tecken på hvilka den pröfvade icke skall reagera.

II. Vidare bör den pröfvades förhållande vid plötslig förskräckelse undersökas. Därtill lämpar sig den i laborationsbruk begagnade darrmätaren (tremometer) vid hvilken begagnande skakningen hos en fritt i handen hållen vikt aftecknar sig i form af en kurva på en roterande yta. Hjälpliga resultat kunna äfven uppnås om den pröfvade får hålla ett till brädden vattenfyllt glas i handen och på ett gifvet tecken, slag eller dylikt, ställa bort

det. En stark knall, exempelvis ett skott kan äfven ifrågakomma som skrämseleimpuls. Rätt intressanta och varierande resultat kunna såmedels uppnås. Darrmätaren lämnar naturligtvis de mest exakta uppgifterna särskilt ifråga om skrämselels efterverkningar.

III. Av stor betydelse för brandmannen är förmågan att kunna reda sig och finna sig tillrätta i obekanta och i många fall rökuppfyllda rum. Efter pröfning af olika förfaranden har följande lämnat det bästa resultatet. Den pröfvade får sätta på sig »dinglasögon» d. v. s. tättslutande med vitaktiga men nästan ogenomsynliga glas. Han blir så införd i ett rum som icke nödvändigt behöfver vara till sin inredning obekant för honom. Där skall han söka sig fram till en plats, hvarifrån ett ständigt slagtecken gifves. Vägen dit är emellertid spärrad af åtskilliga enkla hinder. Val framkommen till målet får han söka sig åter till utgångspunkten. Både fram och återvägen upptecknas tillika med hindren. Vid studerandet af denna teckning samt genom iakttagande av själfva pröfningens förlopp kan man säkert bilda sig ett omdöme om den pröfvades förmåga.

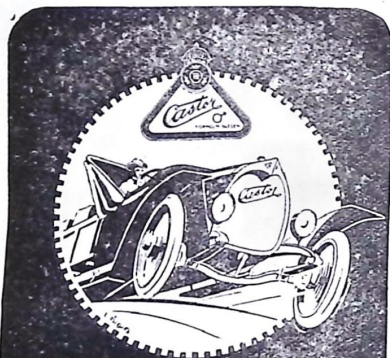
IV. Synnerlig stort beaktande förtjänar slutligen hvarje företeelse som sammanhänger med den pröfvades andningsverksamhet. Man undersöker närmast andningsverksamheten under vanliga förhållanden, om dess förlopp är normalt eller om någon som helst oregelbundenhet visar sig hvaraf man kan sluta sig till något kroppsligt fel. Vid denna undersökning lämpar sig den grafiska fortsättningen af andningskurfvan medelst upptecknandet af bröstorgans höjning och sänkning. Om kurvans förlopp ger anledning till betänkligheter bör föranstaltas om spdcieell läkarundersökning.

(Ur Feuerpolizei.)

Karbiden dällig som drifkraft för biler.

Liksom i Danmark och Norge har man äfven i vårt land gjort försök med att använda karbid för att drifva automobiler, men dessa försök ha slagit dåligt ut. Atskilliga förändringar måste företagas i maskineriet, och det oakadt ha gasexplosionerna vid användande af karbid visat sig alltför kraftiga för att motorerna i längden skola tåla påfrestningarna. En annan sak är också att karbidgasen ger ifrån sig ett kalkstoff, som på kort tid försätter motorerna ur brukbart skick.

TIDAHOLM'S NYA LAST- OCH BRANDKÄRS- AUTOMOBILER

NY ÖVERLÄGSEN KONSTRUKTION.
DRIFTSÄKER. EKONOMISK.

GENERALAGENTER:

CRONSTEPT KASTENGREN & CO

(i Båmer - Mercedes Automobilagentur)

BIRGERJARLSGATAN 6, STOCKHOLM.

ALLA SLAG AV AVTOTILLBEHÖR...

Från årsmöte i Örebro 1915.

Filmseldsvåda i Berlin.

I Deutsche Wersicherungs-Zeitung för den 7 juli i år läses följande utförliga skildring af en i Berlin inträffad filmsbrand, hvarvid ett flertal människolif gingo förlorade.

Den stora filmseldsvådekatastrofen i Friederichstrasse 235 i Berlin lefver för långa tider

i ofvannämnda byggnad och spred sig inom loppet af några minuter öfver hela huset. I första våningen häde Bioshop-Filmsuthyrningsbolaget sina lokaler. Två trappor upp var den Militära irådlösa telegrafafdelningen belägen och däröfver voro Nationa'filmsbolagets lokaler inrymda.

Branden uppstod i Filmsuthyrningsbolagets innersta lokaler, i hvilka filmens filmslager,

Från brandödet i Västerås 1916.

i minnet såväl hos befolkningen i Berlin som hos försäkringsbolagen.

Då de första berättelserna om eldsvådan kommo i omlopp på Berlins gator, troddes allmänt att katastrofen ej var af den omfattning, som uppgafs, men verkligheten öfverträffade allt hvad man i den vägen hittills hade upplefvat.

Sirax efter meddelandet om katastrofen blef det klart att olyckan kräfft ett stort antal offer: 15 döda och 7 svårt skadade. Senare höjdes antalet döda till 20.

Eldsvådan utbröt den 21 juni kl. 11 f. m.

belöpande sig till flere hundra tusen marks värde, förvarades. Den stora mängd celloid som här fanns förorsakade vid antändningen en våldsam explosion som hastigt fortplantade elden genom hela våningen. Personalen, som befann sig i de första rummen, försökte på alla sätt att rädda sig. Flere personer från nedersta våningen sprungo med brinnande kläder och hår ut på gatan. Branden måste dock hafva gripit omkring sig med oerhörd hastighet, ty nästan samtliga af Filmsuthyrningsbolagets personal forlorade lifvet.

De närvarande funktionärerna vid trådlösa

telegrafen uttalade enstämmigt som sin åsikt, att elden utbröt i ofvan nämnda bolags klister-rum. Orsaken till elden ansågo de vara oför-siktighet med eld.

Särdeles beklagligt var att katastrofen inträ-fade vid den tiden på dagen då utlämningen af film var på sin höjdpunkt, hvarför äfven en hel del besökande blefvo mer eller mindre skadade. Den egentliga orsaken till brandens uppkomst kan näppeligen fastslås, enär samt-liga personer som uppehöll sig i de rum där elden utbröt äro döda.

Genom de rum där katastrofen inträffade går

På minuter efter den första allarmeringen anlände brandkåren. Redan första signalen hade angifvit medelstor eldsvåda men strax därefter anmäldes stor brand. Tretton släck-ningståg uttryckte. Endast med stor svårighet kunde man kämpa mot elden, då den starka värmen afsevärdt hindrade vattentillförseln. Först då samtliga fyra våningarnas inventarier, med undantag af parterrummet, som blef jäm-ligen oberördt, var förtärdt af lågorna, lyckas det att släcka elden. Inmot kl. 1 e. m. var elden fullständigt släckt.

Hur branden uppkommit har ännu icke med

Från årsmötet i Stockholm 1917.

en starkströmskabel, hvaden orsaken till eldens uppkomst också kan tänkas vara kortslutning.

En kolossal sky af eld välde ut från det stora industrihuset. Upp till fjärde våningen var huset svårtadt och fönstren sprängda. Personalen hos de firmor, som hade lokaler öf-ver Biograf-filmsuthyrningen, måste af brand-kåren, öfver de uppresta stegarna räddas ut i det fria, då den tjocka röken gjort trapporna och reservtrapporna ofrafikabla. En stor för-del var att branden blef omedelart observerad hvadan brandkårens snabba ingripande kunde förhindra eldens vidare spridning.

säkerhet kunnat konstatoras. Det föreligger dock två möjligheter: Antingen har branden börjat i lagerrummet eller i uppackningsrum-met, där filmen, efter aflevereringen på nytt bliva upvecklade. En själfantändning är vid den då rådande temperaturen fullständigt ute-sluten. Kanske har också olyckan uppstått på grund af något slarf eller vid oförsiktigt bortkastande af en brinnande cigarr. Då alla de personer, som befunno sig i de brända lo-kalerna, äro döda, kan näppeligen orsaken till eldsvådan någonsin konstateras. En egentlig explosion har icke inträffat, hvilket också den

Henrikssons prisbel. motorsprutor

Försäljas genom
ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSÄFFÄREN
E. BERGSTRÖM & Co. STOCKHOLM K.
 Telegramadress: "Ideal". Rikstelefon 2258.

HENRIKSSONS BRANDSLÄCKARE RAPID & PUMP-RAPID

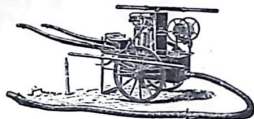
samt Brandsläckaren n:o 76, modell 1914, 12 liter. Ny för året.

Samtliga godkända af Tarifföreningen.

Pump-Rapid

Försäljas genom
HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.
 Telegramadress: Knochenhauer. Rikstelefon 57 99.

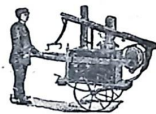
Telegraf-adr.:
 Sprutbolaget

HENRIKSSONS ^{Prisbelönta} Handkraftsprutor

försäljas genom

Hrr Järn- & Redskapshandlare
 samt i parti från fabriken.

A.-B. S. HENRIKSSONS Sprutfabrik,
 och Mekaniska Verkstad. STOCKHOLM 4.

Rikstelefon
 6053

Billmans Fabriks- & Handels-Aktiebolag

REGERINGSGATAN 88
STOCKHOLM

Telegrafadress: "BILLMANS R. T. 4811"
 ALLM. TEL. 4480. RIKSTEL. 4811.

BRANDREDSKAP

AF ALLA SLAG.

Allarmhorn

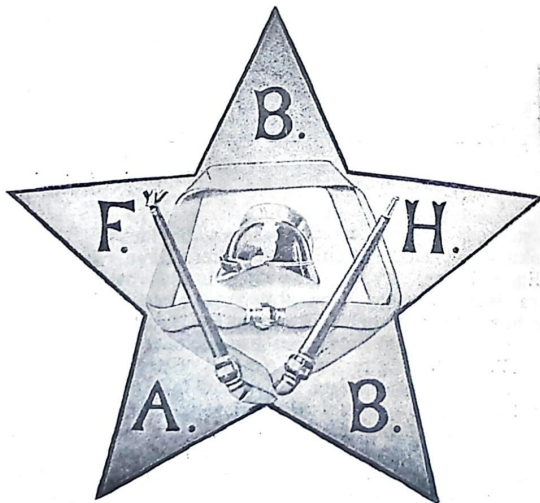
af Stockholms modell, förnicklade,
 finnes åter i lager.

Uppgör förslag till utrustningar.

Lämnar kostnadsförslag.

Katalog på begäran.

Erhållit 2 Guld- och 20 Silfvermedaljer.

ringa knall som märktes då elden utbröt, talar emot. Uteslutande af det starka tryck, som gasens hastiga förbränning framkallat, ha väg-garna blifvit intryckta. Några särskilda egen-domligheter i förhållande till andra filmseldsvådor har icke blifvit iaktagna. Dock blef där större mängder af celluloid lägnas rof, och helt naturligt utövade detta en större verkan. Om mer än tillåtet stora lager af film voro upplagda, kan avgöras först efter en förberedande undersökning. Denna kan också utsträckas till att upplysa om huruvida filmen var förvarad lös eller i askar. Man kan antaga att olyckan vid inpackad films icke så hastigt kunnat få denna omfattande karaktär. Om ministern nu, med anledning af denna omfattande olycka, utfärdar nya bestämmelser angående behandlingen af lagrad films, kan tillvidare lämnas därhän. Hitills kan slås fast, att det företags byggnadsändringar, utan att polisen eller brandkåren blifvit underrättade därom. Vidare blef det fastsaget att 32 flaskor Brint förvarades i huset. Dessa flaskor kunde lyckligtvis oskadade bringas i säkerhet, om de än, på grund af i deras närhet uppskjutande stickflammar, voro i stor fara.

De stora filmslagren i husets källare fö: blefvo oskadade. Den skada, som Biograf-bolaget lidit är mycket stor, då endast kontrakt för omkring tre millioner kr. blifvit uppfyllda. Alla böcker och ett stort antal filmskopior äro brända. Originalfilms funnos icke på lager, hvidan kopiora ej kunna blifva ersatta.

Som har erfarit, skola också några yngre brandförsäkringsbolag beröras af skadan, detta till rätt afsevärda summor. De stora försäkringsobjekten förleder knappast de yngre, fram-åsträfvande bolagen till engagement, som ofta gå ganska betydligt upp öfver det sedvanliga. Men ännu mera än den direkta brandförsäkringen blifver, vid det föreliggande tillfället, den indirekta återförsäkringen belastad, då de direkt tecknande bolagen för filmsengagement pläga behålla endast 5 å 10 proc. af det öfvertagna beloppet. Redan från början hade de direkt tecknande bolagen gjort bruk af återförsäkring, och således hvilat bördan icke på några få skuldror. Men om det hela vore fördeladt på en hel rad af återförsäkringsbolag, så att om skadan skulle uppgå till några hundra tusen mark — hvilket vi starkt beivfa — bördan för något enskildt bolag icke skulle blifva så särdeles farlig. I försäkringskretsar blef det, strax efter det olyckan blifvit bekant, nämndt några brand- och återförsäkringsbolag, som skulle vara berörda af branden, utan att man dock har erfarit något tillförlitligt härom.

Innan ännu offren för den förfärliga katastrofen hunnit begravas, kom meddelande om en ny filmsbrand, som dock, dess bättre, försorskade mindre skada och lyckligtvis icke kräfde något människolif. Äfven denna eldsvåda inträffade i Berlin.

Elden utbröt i klisterrummet, beläget i 3:dje våningen af träbyggnaden Charloitenstrasse 82, där "Scala Filmsuthyrnings-bolaget" har sina lokaler. Troligtvis hade elden utbrutit genom elektrisk lampa under det bord som användes för klistringen och därvid antändt det på bordet samlade lättantändliga stoffet. Elden spred sig med otrolig hastighet upp i huset och fyllde trapporna med en tjock, kväfvande rök, som gjorde personalen i en urfirma i 4:de våningen mycket orolig. Två kvinnor ämnade i första förskräckelsen kasta sig ned på gården, men blefvo i tid räddade af brandkåren. En ung man klättrade i rädslan ut längs ytterväggen och kröp sluligen in genom ett fönster till en kontorslokal, hvarifrån han sedan kunde praktisera sig ut i det fria.

Dessa båda, här öfvan relaterade, fall, andra dylika att förtiga, visa med förfarande tydlighet, hvilken oerhörd risk filmsindustrien innebär för liv och egendom. Öskligt vore att myndigheter och brandassuradörer ägnade "films-faran" ännu större uppmärksamhet. Oss förefäler det som om man i denna riskklass arbetade med alltför låga premier.

(Assurandören.)

Eldfaran för frys- och lagerhusen.

Byggnadsstyrelsen har nu yttrat sig hos k. m:t öfver lagerhusbyggnadskommissionens framställning om åtgärder för höjande af brandsäkerheten i de under uppförande varande och redan uppförda spannmålslagerhusen och kylhusen. Sedan intendenten G. Hermansson på uppdrag af styrelsen aflagt besök vid de under uppförande varande lager- och kylhusen i Malmö, Klagstorp, Eslöv och Hallsberg, har intendenten i en redogörelse framlagt sina iakttagelser på de olika orterna. Styrelsen som anser ifrågavarande färdiga eller under byggnad varande frys- och lagerhus vara af särdeles eldfarlig natur, föreslår en mängd säkerhetsåtgärder bl. a. automatisk alarmanordning vid samtliga anläggningar. Vid anläggningen i Hallsberg bör barrskog inom 100 meters afstånd från byggnaderna borttagas.

Oljeförråden och skyddet mot eldfara.

I. K. utlofvar strängare kontroll öfver lagringsättet.

Den stora branden vid Huddinge visar att de åtgärder som vidtagits för att skydda landets små förråd af oljor, varit allt utom tillfredsställande. Ännu en gång har man fått ett talande exempel på hvilken stor fara alla massupplag innebära. Emedan de Christierns-sonska oljecupplagen voro belägna så långt från vatten, måste brandkårshjälpen från Stockholm stå alldeles överksam till en början, och vidare visade det sig att den eldsläckningsmateriel som fanns på platsen var skäligen ofullständig.

Det har af denna anledning framkommit förfrågningar om icke I. K. långt före detta icke har träffat anstalter för att oljeförråden på olika platser på ett mera effektivt sätt skoldas mot eldfara. Visserligen finnas noggranna bestämmelser utfärdade om hur eldfarliga oljor skola förvaras, men dessa äro affattade enbart med hänsyn till den kringliggande bygdens skyddande. Under nuvarande förhållanden är det dock ej nog med detta, utan man äfven själfva oljeförråden bör man i så stor utsträckning som möjligt söka rädda, undan eldens härjningar, om sådana olyckor inträffa som ute vid Huddinge.

Från I. K:s sida framhållas emellertid att man ansett det oförsvärligt att upplägga så stora förråd af olja vid Huddinge, då släckningsmöjligheterna i händelse af eldsvåda voro så minimala. Men som kommissionen icke haft något att bestämma i fråga om fabriken förläggingsort, har den ej kunnat göra någon ändring däri. Dessutom påpekas att på denna plats största delen af befintliga lager bestodo af harizoljor, som voro äsedda för såpfabrikation, medan mineraloljor endast förekomma i ytterst obetydliga kvantiteter.

I. K. säger sig under alla förhållanden för länge sedan ha börjat vidtaga åtgärder för att göra kontrollen öfver det sätt, på hvilket oljelagren inom landet bevaras, så effektivt som möjligt. Sälunda har sedan någon tid funnits en särskild kontrollant tillsatt för att öfvervaka de stora oljecupplagen i Skåne, och redan in-

Hyllad brandman.

50 år fyllde den 5 aug. brandförman Per August Söderberg. Med anledning häraf uppvaktades hr S. kl. 7 p. m. af befäl och kamrater, hvarvid brandförman Lagerström framförde de uppvaktandes lyckönskningar och tackade för godt kamratskap under flydda år. Därefter anhöll tal. att till jubilaren få öfverlämna en minnesgåfva bestående af ett guldur med kedja. Å uret var anbrindad följande inskription: "Minne på 50-årsdagen 2/3 1918 från befäl och kamrater vid Sundsvalls brandkår."

Under dagens lopp fick hr S. mottaga många bevis på vänskap och sympati. Från umgängesvännen i staden fick jubilaren mottaga ett skrifställ af silver äfvensom en kapp. Från när och fjärran inkommo telegram, affattade på både vers och prosa.

nan Huddingebranden inträffade hade det varit på tal att en sakkunnig inspektion, med hjälp af tjänstemän från I. K:s råvaruafdelning skulle inträttas. Efter den nu inträffade branden komma gifvetvis kontrollanordningarna att göras ännu mer ingående än de varit hittills.

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag

tillverka sug- och spolslangar samt tekniska Gummivaror af alla slag.

Afdelningskontor och nedrlag: SKEPPSBRON 4, GÖTEBORG.